

Het regende gestaag toen een groep doorzetters van onze vogelwerkgroep op 26 november vorig jaar op excursie ging naar park De Hoge Veluwe. Desondanks waren er die dag vele interessante zaken te zien.

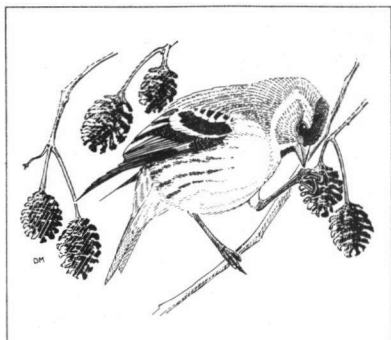
J.G.F.S. Domhof

Natte, maar leerzame tocht door park De Hoge Veluwe

Op een sombere en wat druilerige zaterdagochtend stonden wij met 13 man/vrouw om 8 uur voor het nog gesloten loket bij de ingang Otterlo. Het geheel omrasterde park van 5450 ha bleek pas om 9 uur open te gaan.

De wachttijd van een uur werd met een korte boswandeling buiten de omheining gedood, waarbij verscheidene interessante zaken naar voren kwamen. Zoals het opdringen van de Ronkende Helmbloem tengevolge van de stikstofbemesting vanuit de lucht. De zwarte randen van een aantal nog groene eikebladeren wezen op nachtvorst, De Douglasden kun je o.a. herkennen aan de citroenachtige geur die je ruikt wanneer je een aantal naalden fijn wrijft.

In het lage struikgewas liet een Winterkoning z'n alarmroep horen, lijkt veel op die van de

Sijs

Roodborst. Een nog levende eikeboom vertoonde een aantal vrij grote ronde gaten, duidelijk die van de Grote bonte specht; de Groene specht hakt een ovale opening. In de toppen van de naaldbomen was het hoge gepiep van de Goudhaantjes te horen, ons kleinste vogeltje. Een Boomkruiper liet zich wel horen maar niet zien.

Inmiddels was het uur omgevlogen, kaartjes gekocht en een witte fiets uit de openluchtstalling gehaald. Het bos begint dunner te worden en plotseling horen we het keffende geluid van de Kleine zwaan, zien doen we ze niet. Je zou deze

vogels niet in dit landschap verwachten, bos en heide.

Dan zien we een grote zwarte vogel in een boom zitten. Een Kraai, is de eerste reactie maar het blijkt een Raaf te zijn. Deze vogel, ter grootte van een Bui-zerd, heeft een veel forsere snavel en tevens een soort van baard. In de vlucht is het verschil met de Kraai veel duidelijker, o.a. door z'n wigvormige staart. Ook het grok-grok geroep van de Raaf is veel lager dan het gekras van de Zwarte kraai. Voor mij lijkt het veel op het gekwaak van een bepaalde kikker-soort! In de jaren twintig is de Raaf uit Nederland verdreven maar in de jaren tachtig opnieuw uitgezet met vanuit Duitsland geïmporteerde vogels. Met redelijk succes, zoals het zich nu laat aanzien. Het zijn echte aaseters die kadavers opruimen; een soort reinigingsdienst dus. Voor mij was het de eerste Raaf die ik in levenden lijve zag, een leuk intermezzo.

Verder maar weer. Het gebied werd steeds opener. Daar ging een eenzame Barmsijs over, een aantal Graspiepers, Sijzen, Kepen, Staartmezen en Zwarte mezen. Dit alles over een traject van enkele tientallen meters. Door het sombere weer waren

de kleuren helaas slecht te onderscheiden.

De heide waar we langs fietsten was vergeven van de bochtige smele. In het park wordt de heide veelvuldig geploegd, zo te zien met goed resultaat. Het roodwild kan daar blijkbaar de heide niet in stand houden. Vlak naast het fietspad zagen we een tot op het zand afgeplagd stukje heide. Dit bleek een proefvak voor zandhagedissen te zijn. De zon warmt het zand snel op, de hagedis vindt dit behaaglijk en kan ook z'n eieren aan de rand afzetten. Bij gevaar is hij snel tussen de heidestruiken verdwenen. Het systeem schijnt wel te werken maar is toch wel onnatuurlijk tenzij je er de soort mee kunt redden.

Raven

Behoudens een Buizerd, een Sperwer en een Torenvalk was er vrijwel geen vogel meer te zien tot aan de eerste stop op een hoog punt in een onafzienbare heidevlakte, vrijwel boomloos. In de verte weer een groep Raven, steeds druk in de weer, dan weer omhoog schietend, alleen of met z'n tweeën, dan weer dwarrelend naar beneden. Je vraagt je af wat het nut van al die capriolen is, het heeft m.i. weinig met foerageren te maken. Na de stop kwamen we vlak langs de plek waar we eerder de Raven hadden gezien. Het waren er minstens 17 stuks, één met een stuk prooi in z'n snavel. De biotoop schijnt hier wel erg gunstig voor deze soort te zijn. Een drietal reeën completeerden het beeld, de bok met z'n korte horens voorop, gevolgd door de geiten met hun duidelijk zichtbare witte achterspiegel. Kort daarna nog een eenzame geit. Alle reeën waren zeer donker van kleur.

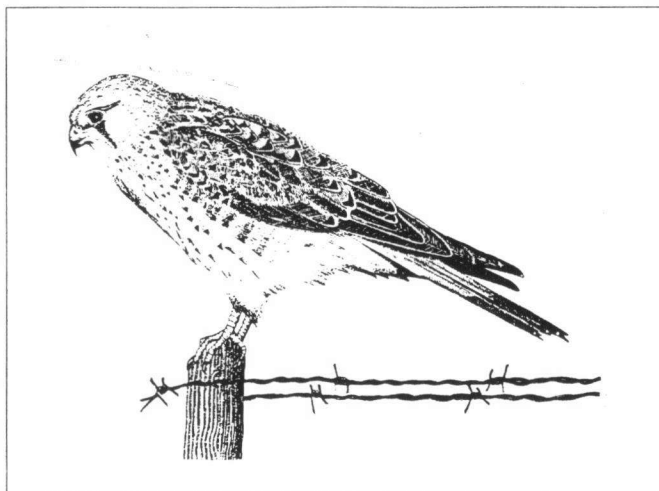
Via een beukenlaan, waar behalve een Boomkruiper weinig vogels te horen waren, kwamen we op een hobbelig zandpad door weer een ander heideveld. Aan de rand hiervan liepen twee mannen waarvan één een Havik op z'n arm droeg met achter zich een klein wit hondje. Ze liepen langzaam voort maar ondernamen niets. Valkeniers, of liever Havikeniers op konijnenjacht? Tegen de wat nevelige achtergrond verschenen plotsklaps 5 Edelherten, voorop drie vrouwtjes met daarachter twee mannetjes met prachtige V-vormige geweien. Al snel verdwenen ze achter de horizon, alleen de geweien gaven nog enige tijd aan waar de dieren waren. Dat dergelijke grote dieren nog in betrekkelijke vrijheid in Nederland kunnen leven! Er ontbreken alleen nog een paar wolven voor het natuurlijke evenwicht.

Eerder hadden we reeds prenten van edelherten gezien, evenals hun uitwerpselen. Deze bestaan uit een ronde kluit van glimmende donkergroene knikkers met als specifieke bijzonderheid het op één plaats sterk ingedeukt te zijn. Vennetjes zijn hier ook aanwezig, we hebben er een drietal van gezien. Ook 's zomers zijn ze met water gevuld en Wintertalingen schijnen zich hier wel eens op te houden. Onze volgende stopplaats

was een boerderijtje met, zoals vroeger op de Veluwe gebruikelijk was, rondom houtwallen en dus een vrij grote kans op vogels. Een Boomkruiper, een Kramsvogel, een aantal mezen, merels en Vinken vormden hier de oogst.

Wegens de toenemende regen werd de excursie ingekort en fietsten we direct naar het restaurant de Koperen Kop. Buiten stonden wel 500 witte fietsen, binnen was nog voldoende plaats om enige tijd aangenaam te verpozen.

Ik zal ze niet allemaal opnoemen, maar in totaal hebben we 36 soorten vogels gezien. Daarbij nog op verschillende plaatsen de sporen van wilde zwijnen. Wat mij stoorde in het park was de autoweg, dat moest toch niet nodig zijn in dit prachtige gebied. Laten we er zuinig op zijn. Ondanks de regen is het een leerzame en interessante dag geweest, vooral te danken aan de uitstekende begeleiding.

Torenvalk